

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	celo leto	pol leta	četrt leta	na mesec
K 24—	12—	6—	2—	

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izaja vsak dan s svojo izredno nedeljo in prazniki.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Poznamo številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	celo leto	pol leta	četrt leta	na mesec
K 25—	13—	6-50	2-30	

za Nemčijo:

celo leto	pol leta	četrt leta	na mesec
K 28—	14—	7—	2-30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 88.

Sloenci in Italijanska pravna fakulteta.

Prvo čitanje vladne predloge o ustanovitvi italijanske pravne fakultete je končano in načrt je odkazan proračunskemu odseku.

Debata, ki se je vnela pri prvem čitanju, je bila zanimiva in karakteristična ter je prinesla popolno jasnost položaja v tem vprašanju. Če se bodo razprave v odseku in v zbornici mirno in normalno vršile, potem dobe Italijani svojo fakulteto v Trstu, Slovenci pa ne dobimo ničesar.

Pokazalo se je namreč, da je za ugodno rešitev italijanskega zahtevanja, naj se pravna fakulteta ustanovi v Trstu, zagotovljena znatna večina. Pač so različni nemški govorniki ekstremnih nazorov odločno nastopili proti italijanski zahtevi, a pokazalo se je, da so osamljeni in bili so celo desavouirani od mero-dajnih nemških činiteljev. Ker so se pa tudi socijalni demokratje zavzeli za italijansko stališče, pač ti osamljeni nemški nasprotniki ne pridejo niti v poštev.

Vladna predloga nasvetuje, naj se italijanska pravna fakulteta ustanovi na Dunaju.

Mnogo časa je vlada vzlic vsem ugovorom Italijanov tudi resno mislila, naj bo ta fakulteta na Dunaju. Govor naučnega ministra grofa Stürgkha pri prvem branju predloge o tej fakulteti pa je pokazal, da je vlada rešeno svoje stališče opustila in da sama želi, naj se njen načrt premeni v toliko, da se določi Trst kot sedež italijanske pravne fakultete.

Velika večina zbornice — vlada sama — vse stoji na strani Italijanov, vse je proti nam.

Vsakdo bi bil pričakoval, da bodo Slovenci spričo temu neugodnemu položaju napeli vse sile in postavili v boj svoje najboljšje duševne energije, da rešijo, kar se da rešiti. Saj sta obe slovenski stranki nešteto-krat slovesno manifestirali, da se italijanska pravna fakulteta ne sme rešiti enostransko, nego samo v soglasju s slovenskimi zastopniki, torej kompromisnim putem in saj sta obe slovenski stranki proklamirali

junktim med italijansko in slovensko fakulteto.

»Zveza južnih Slaven« je izpolnila svojo dolžnost in bodi ji zato izrečeno priznanje in zahvala. Poslala je v boj Spinčiča in dr. Rybářa, ki sta oba v velikih, temeljitih govorih branila slovensko narodno korist. Oba sta vzbudila v zbornici splošno pozornost, oba sta govorila odločno; dr. Rybář je naravnost sijajno rešil svojo nalogo.

Klerikalci pa so zopet enkrat igrali sramotno, uprav izdajalsko vlogo.

Pri prvem branju vladne predloge o italijanski pravni fakulteti, ko se je torej slo za najvišji učni zavod, kar jih zahtevamo Slovenci, ko se je slo za pridobitev duševnega ognjišča vsemu narodu, za institucijo največjega znanstvenega pomena, so klerikalci postavili kot govornika moža, ki si še predstavljati ne more, kaj je vseučilišče. Pri takih vprašanjih pošiljajo stranke vedno svoje prve inteligente v boj, slovenski klerikalci pa so poslali v boj — poslanca Gostinčarja. Nečemo nič reči proti osebi Gostinčarjevi in prav radi verjamemo, da bi čisto dobro zastopal kako stvar, ki ji je kos in ki jo razume. Ali če govori polanalfabet Gostinčar o potrebi slovenske visoke šole, dočim sede poleg njega tovariši, ki so svoje vseučiliške studije odlično absolvirali in se odlikujejo po vse drugačnih umstvenih in govorniških zmognostih, potem se to pravi norec delati se iz najznamenitejšega kulturnega postulata slovenskega naroda.

Klerikalci so s tem, da so poslali Gostinčarja v debato, kompromitirali slovensko stvar, in sicer sodo, da so jo namenoma kompromitirali. Vedeli so namreč natančno, da bo Gostinčar samo otrobe vezal in da tudi pri najboljši volji ni zmožen dobro izvršiti svojo nalogo. To pa so ravno klerikalci hoteli. Njih namen je bil, pokazati avstrijski javnosti, da se pač naprednjaki in kar je z njimi v zvezi resnično zavzemajo za slovensko visoko šolo, klerikalci pa da le formalno, iz ozirov na javno mnenje, zastopajo to težnjo, da jim pa sicer zanj ni nič.

Spričo takemu početju se seveda ni čuditi, če vlada in njena večina meni, da se ni treba ozirati na zahteve slovenskega naroda in da se

lahko v Trstu ustanovi italijanska pravna fakulteta, ne da bi Slovenci dobili za to kako kompenzacijo. Vsaj slovenska fakulteta v Pragi bi se dala pri tej priliki izposlovati, a bojimo se, da vsled postopanja klerikalcev ne dosežemo ničesar.

Za Slovence v Ameriki.

Interpelacija poslanca Ivana Hribarja in tovarišev o zadevi varovanja pravic avstrijskih državljanov v Zedinjenih državah Severne Amerike.

Marija Giuseppa Rafaella Maioranova, italijanska podanica, vložila je proti železniški družbi Baltimore & Ohio tožbo v svrhu dosege odškodnine, ker je bil njen mož, ko se je vozil na vlaku omenjene železnice, usmrčen po malomarnosti te železnice. Smrt se je prigodila v državi pensilvanski in je bila tožba vložena pri sodišču te države. Ko je tožiteljica s svojo zahtevo propadla v nižjih instancah, vložila je revizijsko tožbo na najvišji sodni dvor pensilvanske države. Najvišji sodni dvor je z razsodbo z dne 5. aprila 1909 zavrnil zahtevek tožiteljice, češ, da nima nikake pravice zahtevati odškodnine, ker ne živi v Združenih državah Severne Amerike in imajo le v teh državah živeči sorodniki pravico, zahtevati odškodnino radi smrti kakega svojca.

Imenovana razsodba je daleko-sežnega pomena. Iz naše države — zlasti tudi iz kronovin, kjer stanujejo Slovenci in Hrvatje — seli se vsako leto veliko število moških v Ameriko. Večina teh moških odhaja v Združene države Severne Amerike z namenom, da si ondi pridobe za služek ter da se potem po nekoliko letih s prihrankom zopet vrnejo domov. Ker dobe izseljenci delo večinoma v rudnikih in po tovarnah, ni izključeno, da se kateri izmed njih ponesreči tako, da utegne tudi umreti. Ako umrje, gre po splošnih načelih jurisdikcije njega sorodnikom pravica do odškodnine, katero jim je ugotoviti proti onemu, ki je smrt po malomarnosti ali vsled opustitve kake varnostne odredbe zakrivil.

Imenovana razsodba najvišjega sodnega dvora države pensilvanske pa jemlje sorodnikom, ki ne bivajo v

Združenih držav, pravico zahtevati tako odškodnino. V navedenem slučaju sklicuje se najvišji sodni dvor države pensilvanske na pogodbo, ki so jo te države sklenile z italijanskim kraljem in v kateri je pač rečeno, da državljani obeh pogodbenih strank uživajo svobodno gibanje po deželah in pokrajinah druge, da se smejo po njih pečati s kupčijo — tako z veletrgovino, kakor tudi v malem —, da si smejo najemati in v last pridobivati hiše in skladišča, najemati uslužbence po svoji izbiri in sploh pečati se z vsem, kar spada v kupčijo ali je neobhodno potrebno, vse to in istih mejah, kakor domačini, uklanjanje se zakonom, ki na licu mesta veljajo.

Dalje je v tej pogodbi tudi določeno, da naj državljani obeh pogodbenih držav uživajo v deželah in pokrajinah druge kar najboljšene varstvo svoje osebe in svoje lasti in naj imajo v tem oziru prav tiste pravice in predprave, katere se priznavajo ali se bodo priznale domačinom, če se pokore istim pogojem, kateri se nalagajo domačinom.

Končno določa člen 23. pogodbe, da naj imajo državljani obeh strank, če hočejo varovati in braniti svoje lastne pravice, svobodno dostop do sodnih oblasti brez kakršnihkoli drugih pogojev, pridržkov ali pristojbin, kakor onih, ki veljajo za domačine. Zato naj jim bo dane na prosto, da si v obrambo svojih pravic v vseh svojih pravih najemajo take odvetnike, pravne zastopnike, solicitorje, notarje, pooblaščenice in posvodojce, kakršne sami smatrajo za primerne, in takim državljanom ali pooblaščenem naj bo dana prosta prilika do prisostvovanja pri odločitvah in pravdorekih sodnih dvorov, v kolikor se odločitev tičejo njih in pri vseh zasliševanjih in pričevanjih, ki bi se odredila v zadevnih pravih.

Opiraje se na določbe citirane pogodbe med Združenimi državami Severne Amerike in italijanskim kraljem, prišel je torej najvišji sodni dvor države pensilvanske do zaključka, da tožiteljica, ker ne živi v Združenih državah Severne Amerike, nima pri sodiščih teh Združenih držav vlagati tožbe.

V pogodbi, ki jo je sklenilo Njegov o. kr. Apostolsko Veličanstvo cesar avstrijski dne 27. avgusta

1829 z Združenimi državami Severne Amerike, kateri je ratifikacija sledila dne 10. februarja 1831, potem v adicijski konvenciji, sklenjeni med Avstrijo in Združenimi državami Severne Amerike dne 8. maja 1848 in ratifikovani dne 23. februarja 1850, ni glede pravic avstrijskih državljanov, svobodno stopati pred sodne oblasti Združenih držav Severne Amerike ter ondi v varstvo in obrambo svojih pravic podvzemati korake, ki se jim zde potrebni, niti onih določil, katere vsebuje med italijanskim kraljem in Združenimi državami Severne Amerike sklenjena pogodba. Člen I. plovbene in trgovske pogodbe z dne 27. avgusta 1829 ter členi I., II. in III. adicijske konvencije z dne 8. maja 1848 določajo namreč v splošnem le, da gre avstrijskim podanikom v Severni Ameriki svobodno razpolaganje s premičninami in v Združenih državah Severne Amerike pridobljenimi nepremičninami po oporoki, z darilom ali na kak drug način.

Iz tega sledi, da pridejo tudi avstrijski podaniki v podobnem slučaju v isti položaj, kakor tožiteljica Marija Giuseppa Rafaella Maioranova. Sodišča Združenih držav Severne Amerike odklanjajo bodo njihove tožbe in tako jim ne bode mogoče priti do uveljavljanja svojih odškodninskih zahtev.

Očividno je, da je tukaj upoštevati javen interes in da je zato dolžnost države, skrbeti za pravice svojih podanikov. To se mora storiti v tem slučaju le, ako Avstro - Ogrska sklene z Združenimi državami Severne Amerike dodatno pogodbo, ter se v to pogodbo sprejme določba, ki bode izključevala vsak dvom, da imajo tudi v Avstro - Ogrski živeči podaniki v slučaju v Združenih državah Severne Amerike dogodivše se smrti kakega svojca pravico pri ameriškanih sodiščih uveljavljati svoje tožbene zahteve.

Podpisani zatorej predlagamo:

Visoki državni zbor skleni:
»C. kr. ministristvo pozivlje se storiti nemudoma potrebne korake, da se med Avstro - Ogrsko in Združenimi državami Severne Amerike sklene dodatna pogodba, v katero naj se sprejme določilo, po katerem bodo na jasn način uveljavljene

LISTEK.

„Frenchy“.

Angleži imajo besedo, ki se je ne da predložiti. »Frenchy« je ta beseda. Z njo imenujejo človeka, ki se zna pri čitanju kakega gniljivega romana zjokati, ki poljubljajo javno svoje sorodnike in prijatelje in ki je v stanu se dvobojevati na življenje in na smrt. To se pravi: Frenchy je človek, ki ima take lastnosti, kakor jih Anglež dandanes nima. Anglež se nikoli ne razjoka, poljublja samo svojo nevesto in svojo ženo, dokler je ni sit, in se smeje dvobojevanju na vse grlo, kot preostanku iz barbar-skih časov in dokazu umstvene omejenosti.

Ko sta se te dni na Dunaju dva mlada politična uradnika streljala in je eden izmed njiju obležal mrtev na licu mesta, so angleški listi prav nečemerljivo povedali svoje mnenje: da sta bila oba dvobojevnika tepea. In dodali so še nekaj prav malo laskavih pripomenj, češ, angleška aristokracija je naposled vse kaj drugega, kakor avstrijska in angleški oficirji zmagojuje že več stoletij na vseh bojiščih sveta, pa vendar ne pride ne aristokratom ne oficirjem na misel, da bi se dvobojevali. »Frenchy« so klicali Angleži te dni

čez avstrijsko mejo, na pol prezirljivo in na pol zaničljivo.

Angleži niso bili vedno takih nazorov o dvobojevanju. Zanimivo bi bilo, če bi kdo, ki je boljše od mene informiran o angleških razmerah, popisal psihološki proces, ki se je v angleški duši izvršil tekem drugega polstoletja ter pojasnil, kako to, da Angleži danes prezirajo dvobojevanje in dvobojevnike ter jih smatrajo za kompletne norce, dasi je bil svoj čas dvoboj pri njih zelo navaden in so ga smatrali za dokaz popolne častivrednosti in pravega kavalirstva. Samo kdor je bil vsak hip in pod vsakim pogojem pripravljen na dvoboj, je bil za časa kralja Jurja IV. resničen gentleman, danes, za časa kralja Edvarda VII., pa je ta človek »Frenchy«. Kako se pač spreminjajo časi in ljudje! Kaj bi neki rekli oni veliki Angleži, vojvoda Wellington, vojvoda Buckingham, Viljem Pitt in Karel Fox, viscount Castlereagh in vsi drugi znameniti dvorniki, državniki in vojskovodje, ki so se dvobojevali, ako bi prišli danes nazaj na svet in bi slišali, da so »Frenchy«, norec in tepec?

Pred sto leti je bilo na Angleškem tako, da so se politična nasprotja, kadar je enkrat zmanjkalo argumentov, reševala s samokresi. Za politike čistih časov je bil dvoboj sredstvo, da so napravili hitro in lepo karijero. V takih razmerah je naravno, da so v tedanjem parla-

mentu bile zausnice vsakdanja stvar. Kdor se je hotel iznebiti rivala, ga je napadel — posledica je bil dvoboj — eden rivalov je potem vsekake naprej prišel, če ker je nasprotnik ležal pod zemljo.

Dvoboj je bil sicer po cerkvenih in posvetnih postavah prepovedan, a nihče se ni zanje zmenil; socialne razmere so silile tudi ljudi v dvoboj, ki so ga sicer načeloma zmetavali.

Viljem Pitt je imel l. 1796. v poslanski zbornici zonosen govor, v katerem je pobijal voditelja opozicije Tierneya, ki je nasprotoval novim izdatkom za armado.

— Vi hočete domovini odreči sredstva za obrambo — sramujte se! je vzkliknil Pitt in te besede so zadostovale, da ga je Tierney pozval na dvoboj.

Štirikrat sta nasprotnika streljala drug na drugega, ne da je bil kdo zadet. Ko je prišel Pitt novič na vrsto, je ustrelil v zrak, češ, da je že dokazal, da se smrti ne boji; Tierney je na to svoj samokres vrgel v travo in podal Pittu roko.

Tudi Pittov veliki tekmeč Karel Fox se je moral dvobojevati zaradi svojega političnega delovanja. Pri razpravi o proračunu za armado je Pitt izrekel obžalovanje, da je tovarnar Adam oskrbel armado s slabim smodnikom. Adam je Foxa pozval na dvoboj na samokres in ga lahko ranil.

— Hvala vam, gospod, je minister Fox zaklical Adamu in ko ta ni razumel, kaj naj to pomeni, je dejal Pitt: Hvala vam, da ste streljali s čistim smodnikom, s katerim zalagate armado; če bi bili streljali z dobrim smodnikom, bi bil jaz sedaj že mrtev.

Wellington, »železni vojvoda«, slavnj zmagovalac nad cesarjem Napoleonom, se je tudi vklonil nazorom svojega časa. Najprej je imel dvoboj z vojvodo Bedfordom, ker je ta med nekim njegovim javnim govorom delal medklice, a še veliko bolj je vse javno mnenje na Angleškem razburil dvoboj, ki ga je imel Wellington leta 1819. z lordom Winchealsea-om. Wellington je bil takrat sprožil misel, naj se ustanovi v Londonu dijaški kolegij, »King's College«, in naj se sprejemajo vanj dijakine glede na njih vero. Lord Winchealsea se je temu uprl in je obdolžil Wellingtona da ima papistiška nagnjenja. Papist, to se pravi katoličan, je bil na Angleškem takrat zaničovan in sovražan kot brezdomovinec in zato je Wellington svojega nasprotnika pozval na dvoboj. Vse javno mnenje je bilo proti temu dvoboju, češ, mož, ki je zmagal pri Waterloo-u in v bitkah dokazal svojo domovinsko ljubezen stoji previsoko, da bi ga moglo doseči tako žaljenje. A Wellington se ni uklonil, češ, da ga sploh ni večja žaljenja, kakor če se v boju za slavo in moč svoje domovine oiselemu vojakovodji oč-

tajo katoliška nagnjenja in se je s svojim nasprotnikom dvobojeval tega težko ranil.

Dvobojevanje so pospeševali iz gledi iz najvišjih krogov.

Vojvoda Buckingham je imel običaj pripovedovati, da je dvoboj najbolje sredstvo, odkriti se kakega ljubosumnega zakonskega moža in zapleten je bil sam v mnogo afer takega značaja.

Začel je s tem, da se je dvobojeval z vojvodo Bedfordom zaradi lepih oči neke balerine in končal je vrsto svojih dvobojev s tem, da je ustrelil viscounta Shrewsburyja.

Ta poslednji dvoboj je povzročil velikanski škandal na Angleškem, ker je bilo splošno znano, da je imel vojvoda Buckingham intimno ljubezensko razmerje z lady Shrewsbury. Listi so takrat naravnost očitali vojvodi Buckinghamu, da je dogovorno z lady Shrewsbury nalašč aranžiral komedijo, samo da bi mogel ljubosumnega nasprotnika pozvati na dvoboj in ga usmrtiti. Shrewsbury je dobil obvestilo, kdaj in kje imata vojvoda Buckingham in lady Shrewsbury ljubezenski sestanek; pohitel je tja in zasačil svojo ženo in vojvodo ravno v »peihologičnem momentu«. Kakor rečeno, je bil Shrewsbury v dvoboju ustreljen, na napade v listih in v parlamentu pa je vojvoda Buckingham odgovoril s tem, da je vzel lady Shrewsbury k sebi in odšel z njo živ.

(Konec pripovedi.)

pravice v Avstro - Ogrski švicah sorodnikov v slučaju, ako se v Združenih državah Severne Amerike dogodi smrt kakoga svojca, uveljavljati morebitne svoje odškodninske zahtevke pred sodišči Združenih držav Severne Amerike.

V formalnem oziru se predlaga, da se ta predlog odstopi ustavnemu odseku.

Iz parlamenta.

Seja posl. zbornice. — Laška pravna fakulteta. — Posl. Rybář za slovensko univerzo.

V včerajšnji seji posl. zbornice je bila končana debata o laški pravni fakulteti s sklepoma govornika obeh generalnih govornikov, in predloga je šla v proračunski odsek. Prvi je govoril pro-govornik posl. Waldner, ki se je izjavil proti ustanovitvi laške fakultete na Dunaju; ustanovi naj se v Trstu. Polemizira s trditvijo, da bo laška univerza ognjišče iredente. — Nato govori posl. Rybář kot proti-govornik. Njegov govor prinesemo jutri, danes se omejimo le na glavne misli njegovih izjav. Pravi, da Jugoslovani prav bridko občutijo, da vlada z Italijani ravna drugače kot z njimi. Jugoslovani so iz taktičnih vzrokov proti laški univerzi. Vzrok temu so samo Italijani in pa vlada. Jugoslovani, ki ne dobe od Italijanov niti ljudske šole, ne morejo glasovati za laško univerzo. Vse šolske zahteve različnih narodov naj se rešijo naenkrat. Slovenci imajo za seboj stoletno zgodovino svoje univerze. Francozi so koj, ko so zavzeli Kranjsko, ustanovili v Ljubljani univerzo. L. 1849. je tudi avstrijska vlada priznala Jugoslovanom pravico na visoke šole. In takrat se je ustanovila slovenska pravna fakulteta, ki so jo pa kmalu zaprla. Slovenska predavanja so se pozneje vršila v Gradcu. Leta 1871. je vlada zopet priznala Slovence pravico na vseučilišče. Da bi Slovence manjkalo učnih moči ni res. V prejšnjih časih bi Nemci ne mogli studirati niti na srednjih šolah, ko bi jim Slovani ne spisali učnih knjig. Vlada naj skrbi, da bodo Slovenci Avstrijo bolj ljubili ko doslej, s tem, da jim da enakopravnost. Potem bo na jugu imela močnejšo oporo kot so kanoni in trdnjave. — Nato se zaključuje tudi debata o železnični nesreči pri Uberskem; predlog je sprejet. — Interpelirali je med drugimi poslanec dr. Benkovič glede učnih uspehov na celjski gimnaziji. — Prih. seja danes dopolne.

Proračunski odsek. — Poraz ministra Weiskirchnerja.

Minister Weiskirchner je doživel v včerajšnji seji proračunskega odseka občuten poraz, in sicer zaradi plavbene in poštne pogodbe z Lloydom. Akoravno se je minister za predloženo toplotno zavezal, je vendar posl. Steinwender predlagal, naj se odstavi posvetovanje o predlogi z dnevnega reda. Ta predlog je bil sprejet z 19 proti 9 glasovom.

Balkan.

Potovanje kralja Petra. — Konferenca krečanskih velesil. — Vstaja na Grškem?

Program za potovanje kralja Petra je definitivno sestavljen. Od 22. do 27. t. m. bo kralj v Petrogradu, nato dva dni v Moskvi, odkoder se poda zopet v Belgrad. Odtod za par dni v Carigrad čez Sofijo, kjer bo obiskal kralja Ferdinanda, ki mu bo potem vrnil obisk v Belgradu.

Berolinska »Vossische Zeitung« poroča iz Aten, da bo v kratkem v Rimu pod predsedstvom laškega zunanjega ministra konferenca krečanskih velesil - pokrovitelj, ki bo odločala o usodi Krete. Grški listi so tega mnenja, da je konferenca posledica zadnjega obiska grškega prestolonaslednika v Rimu.

Iz Aten poročajo, da je nevarnost, da v Tesaliji izbruhne krečka vstaja. Agentje hodijo po deželi in pozivajo na upor. Tudi ljudskošolski učitelji se udeležujejo agitacije. Vlada je brez moči.

Dopisi.

Iz Planine. Niso se še polegli viharji protesta, ki so se pojavili v središču poštenih Slovencev zaradi klerikalne »Cirilmetodarije«, ko nastopi pri duhovnih vajah v našem trgu neznan, trebušnat menišček iz reda sv. Frančiška, in blati slovenski narod naravnost s prižnice. Ko smo brali dotični članek o »Cirilmetodariji« v časniku, smo dejali, da to izdajalsko. Kaj naj poročemo poštenu Slovence sedaj, ko slišimo na lastna ušesa napade na slovenski narod raz prižnice? In vendar se je zgodilo to v nedeljo, med pridigo pri 10. maši, dne 13. marca, ko se je pisalo 1910 po Kristusovem rojstvu, v farni cerkvi sv. Marijete v Planini. Ta frančiškan je pripovedoval, kako

je deloval med Slovenci na Pruskem. Ker v začetku ni poznal Slovencev, je vprašal pruskega župnika, kako jih bo mogoče spoznati. Ta mu odgovoril, da po obnašanju. »In res,« pravi, »Poljaki so se obnašali verno, Slovenci pa so se pri vstopu v cerkev prekrizali, kakor bi si branili mahu, in se priklanjali, kakor bi imeli kole v hrbti. Po obnašanju sem spoznal Slovence na Pruskem.« In vzkliknil je iz dna svojega brenarodnega srca: »Taki ste Slovenci! Ali Vas tako učimo? Ali Vas tako učil gospod župnik?« Tako govori o Slovenceh v slovenski cerkvi slovenski redovnik v času, ko bledimo najhujše boje proti navalu narodnih sovragov — Nemcev. Ljudstvo pa si je v svoji duši odgovarjalo: Ne uči nas župnik tako; prepričani pa smo tudi, da Slovenci nismo tako neotesani, da bi se po tej neotesanosti ločili od drugih narodov, zlasti od Prusov. Ne domisljajte si častiti pater, da je med našimi gorami v središču slovenskega kmeta tako malo ali nič ljubezni do rodne zemlje in do ljudstva, ki jo obdeluje, kakor med samostanskimi zidovi! Drugi pojdite »pridigovate« raje med Vaše Pruse, ali da dosežete svoj poklic, med Indijance ali Culu-kafre. Vaše besede so tako vplivale na navzoče mladeniče, da so si zapomnili, kdaj se je Slovence s prižnice tako podcenjevalo, da, naravnost zasmehovalo. Prepričani ste lahko, da ste s temi besedami, čeprav so bile kratke, ali zelo, zelo jedrnat, vzbudili v marsikom čut zavesti, da je Slovence. V tem pogledu: Hvala vam! Fantje si tudi pripovedujejo, da jih je taisti pater pri spovedi izpraševal jako čudne in »čedne« stvari. Poznam 23letnega fanta, ki mi je zatrdil, da takih stvari še nikoli ni slišal, še manj pa doživel, kakor ga je izpraševal ta duhovni oče. No, zlobni jeziki pravijo, da je izpraševal v smislu škofovih »rdečih bukvic«. — In sedaj pride na vrsto še ti, ubogi »Slovenski Narod!« Nekemu mladeniču, ki je pri spovedi povedal, da bere časnik »Slov. Narod«, je dejal najmanjši pa najdebelejši spovednik (domačini ga že poznajo), naj to opusti, sicer bo propadel, se pohujšal in postal falot. Pač poduk z lepimi besedami, vrednimi kavalirja! Pogledite raje onih par vaših ljudi, ki berejo »Slovenec«, »Laziljuba«, pogledite najpogostejše uniformirance, obrnite na nje pozornost in jih pitajte s takimi priimki in prerokovanji — če se jim bo dopadlo. — Precej nas je, ki prebiramo že dalje časa napredne časopise, a zato še nismo tako daleč uadli, da bi postali falote, ampak v očeh vseh poštenih in odkritih ljudi smo še vedno poštenu Slovenci. Mi, kakor vsak bralec naprednih časopisov, nismo padli, pač pa se dvignili tako daleč, da smo postali samostojni ljudje!

Iz Poreča. V torek se je nudi potnikom, čakajočim v pristanišču na parnik, da se odpeljejo proti Rovinju zelo mučen prizor. Zapazili so v daljavi kakoga pol kilometra čoln, v katerem je bilo pet oseb. Morje je bilo nemirno. Naenkrat se čoln prevrne, in vseh pet moč je bilo izročeno njeni vedno bolj grozečim valovom. Občinstvo, katerega je pri prihodu, parnikov vedno mnogo, začelo je na vsi moč kričati. Spustilo se je takoj več rešilcev s čolni proti nesrečnemu, toda vsled nemirnega morja pomikali so se rešitelji, le z velikim trudom počasi naprej. Med tem je občinstvo z velikim strahom, opazovalo ponesrečence, kako se borijo s penečimi se valovi. Sedaj je bilo videti za trenutke vseh pet, a zopet posamezno; naenkrat so jih valovi zagrnili in nikogar ni bilo videti. V tem kritičnem položaju se je pokazala na obzorju večja jadrnica, ki je jadrata naravnost proti ponesrečencem. S čudovito hitrostjo bila je med ponesrečenci. Občinstvo se je odahnilo, ko je videlo, kako te roveže love in jih spravljajo na krov svoje ladje. Potegnili so vseh pet iz grozečih valov. Občinstvo je nestrpno pričakovalo, jadrnice z otetimi možmi, kajti vsakdo jih je hotel, prvi videti. To priliko je imel tudi pisec tega žalostnega sporočila. Kakor že omenjeno, bilo je pet oseb in sicer mladeničev v starosti 18—20 let. Trije so bili še precej čvrsti, dva pa sta bila v popolni nezavesti; bruhala sta vodo. Da je prišla pomoč le za trenutek pozneje, pa bi bila nesrečna izginila v morju.

Prvi vseslovenski zdravniški shod

V veliki dvorani ljubljanskega rotovža se je vršil včeraj popoldne ob 6. shod, ki je gotovo velikega pomena za vse slovensko zdravništvo: I. vseslov. zdravniški shod. Udeležba je bila prav lepa; opazili smo odlične zastopnike iz vseh slovenskih pokrajin. Sklicatelj dr. Dem. Bleiweis otvori shod s prisrčnimi pozdravi

vseh navzočih, posebej onih, ki se prišli iz obsejnih krajev. Zahvaljuje se magistratu, da je dal na razpolago lepo rotovžko dvorano in pozdravlja podžupana in dež. odbornika dr. Iv. Tavčarja. Dež. odbornik in referent za zdravstvo dr. Lampe se je pisмено opravičil; pošilja pozdrav in šoli, da bi se slovensko zdravništvo krepko razvijalo. Od navzočih pozdravi še imenoma štaj. dež. odbornika dr. Jankoviča, dež. posl. dr. Oražna in dr. Zajca, zastopnika »Zdrav. društva v Celju«, dr. Hudelisto s Koroškega, dr. Dereanija iz Gorice i. dr.

Dr. Tavčar pozdravlja mesto držanega župana zborovalce imenoma mestne občine. Povdarja pomen zdravništva za vsak narod v kulturnem in narodnem pomenu, posebej še za slovenski narod.

Nato se izvoli predsednikom shoda dr. Rakeš, podpredsednikoma dr. Jankoviča in dr. Hudelist, zapisničarjema pa dr. Dolšek in dr. Trenz. — Predsednik se za izvolitev zahvali in omenja, da je namen zborovanja izvoliti narodni pododbor za osrednji odbor »Društva slovenskih zdravnikov«. Omenja dogodke zadnjih časov. Slovenski zdravniki so bojkotirali (izvzemši Poljake) mednarodni zdravniški kongres v Budimpešti l. 1908. Na kongresu pa od navzočih Poljakov nikdo ni bil izvoljen v odbor. In sklenili s. celo, da imajo le tiste narodnosti pravico biti kot take na kongresih zastopane, ki tvorijo obenem lastne države. To je seveda med Slovani rodilo odpor. Lani se je vršil shod na Dunaju, in sklenilo se je ukreniti vse potrebno. Zdaj so odobrena nova pravila »Društva slovenskih zdravnikov«; po njih ima vsaka slovenska narodnost pravico do podpredsednika v odboru in do treh delegatov. Društvo bo prirejalo periodične shode. Prihodnji shod bo meseca maja v Sofiji. — Današnji shod pomenja važen korak v znanstveni in stanovski osamosvojitvi slovenskih zdravnikov; to je boj ne brez upa zmage, kajti v združitvi je moč. Upati je pa tudi znanstveni zanesljivosti opore pri drugih Slovanih, ki imajo svoje znamenite učbenike in literaturo. Otrsteti se je treba nemškega vpliva. Naj bi ta korak pripomogel tudi k proslavi slovenskega imena sloh. — Nato sledi volitev: na predlog prim. dr. Gregoriča je predsednikom glavnega odbora izvoljen predsednik »Društva zdravnikov na Kranjskem« dr. Demeter Bleiweis vitez Trsteniški; delegat pa so dr. Desranceschi, dr. Jankovič in dr. Šlaimar. Predlagatelj izraža željo, naj bi se vsi slovenski zdravniki oklenili teeno »Društva zdrav. na Kranjskem«.

Nato govori prim. dr. Defranceschi o slovenskem zdravništvu in o zakonu o socialnem zavarovanju. Govornik povdarja predvsem potrebo edinstva in solidarnosti. Nato pa se peča z zakonom o socialnem zavarovanju. Zdravniki ne bodo zavirali soc. zavarovanja, a rezati si ne bodo pustili iz svojega telesa; na žrtve so pač pripravljani, a ugonobiti se ne da. Bolezensko zavarovanje zdravnika boli, ker ne vedo, kako se bo razvilo. Iz tega zavarovanja so po načrtu izključeni le oni, ki imajo vsaj 3600 K letne plače in vsaj tri mesečno odnove. Vsi ostali bodo morali biti v bolnišnicah blaginah. Vsled tega bi se število zdravnikov bolj. blagin pomnožilo, privatna praksa bi se pa silno znižala; z drugimi besedami, mnogo več dela, odškodnine pa mnogo manj. Na Dunaju je bil nedavno shod zdravnikov, ki se je s to stvarjo nečel. Tudi govornik je sklepom pritrdil. Zahteva, da bi bilo treba, naj se vnelje oblatorično boln. zavarovanje le za one, ki imajo do 2400 K dohodkov. Odeku za soc. zavarovanje naj se pošlje sledeča peticija:

Dne 16. marca 1910 na vseslov. shodu zbrani zdravniki nujno prosimo, naj se pri sklepanju zakona o socialnem zavarovanju oziroma o obstanku zdravniškega stanu. Le-ta priznava potrebo socialnega zavarovanja ter je privravljen z vsemi močmi sodelovati pri uresničenju te človekoljubne namrave, vendar se pa ne da uresničiti in notisniti na zadnjo stopenjico stanovske lestvice. To bi se pa zgodilo, ako srojnje vele-slavni odsek pododsekov predlog, elasa katerega so izvzete iz obveznega bolezenskega zavarovanja le neha. Katarih letna plača presega 3600 K in ki se smejo iz službe odpustiti le po trimesečni odnovedi.

Slovenski zdravniki stojijo na stališču, da je dohodninska meja za obvezno bolezensko zavarovanje že z vsoto 2400 K previsoko določena, a to vsoti ne ugovarjajo, ker so v vsakem oziru solidarni s sklepi in odredbami, katere so sklenili in se sklenejo zdravniške sbornice in drž. zveza avstr. zdrav. organizacij.

Ta resolucija je bila soglasno sprejeta.

Našo govori dr. Bleiweis o važnosti organizacije. Slovenski zdravniki naj se oklenejo »Društva zdravnikov na Kranjskem«, ki nudi mnogo ugodnosti. Člani dobivajo brezplačno »Ljet. včasniki«, kjer so tudi poročila o slovenskem društvu; dalje je pokojninski in vdovski zakonik, ki daje že precejšen kapital; maksimalna pokojnina je 2000 K na leto; potem zakon za obnemogle člane, ki daje posojila. Z ozirom na vse to predlaga sledečo resolucijo:

Na prvem vseslovenskem zdravniškem shodu v Ljubljani zbrani slovenski zdravniki uvidevajo potrebo, da se zdravniški stan tesno združi in organizira. Kot svoje najprimernejše zastopstvo smatrajo za sedaj »Društvo zdravnikov na Kranjskem« in izjavljajo, da bodo temu društvu pristopili kakor hitro začne na podlagi spremenjenih pravil delovati tudi kot stanovska organizacija.

Tudi ta resolucija je bila soglasno sprejeta.

Na vprašanje dr. Pestota iz Trsta, kaj in kakšen je »Kosmos«, ki slovenskim zdravnikom razpošilja pozive za zavarovanje, odgovarja dr. Gregorič, da je »Kosmos« internacionalna zavarovalna akc. družba za nezgode in jo priporoča, ker je solidna. — Slednjič se dr. Homan zahvaljuje predsedništvu, predsednik pa vsem udeležencem, ter zaključuje z željo, da bi rodil mnogo dobrih sadov, prvi vseslovenski zdravniški shod.

Takoj nato se je vršilo že običajno mesečno zborovanje »Društva zdravnikov na Kranjskem«; predaval je prav zanimivo dr. Plečnik o sodni medicini in kazenskem zakonu.

Zvečer so se sešli udeleženci shoda na prijateljskem sestanku v »Unionski« kleti; sestanek je bil prav prisrčen in animiran.

Dnevne vesti.

+ Pokojni dr. Lueger je vsem klerikalcem zgled značajnosti. »Slovenec« je v posebni izdaji citiral dr. Luegerjeve besede: »Ako se vprašam, če do tega sedanja šola svoj namen, moram pripomniti, da v dveh izredno važnih predmetih ne dosega sedanja šola svojega cilja, to je namreč natančno poznanje materinega jezika in računstva. Znanje materinega jezika je neobhodno potrebno, ako se hoče ohraniti v učencih ljubezen do naroda.« — Da izpolni in uveljavi ta svoja načela, je ukazal pokojni dr. Lueger zapreti za tisoče čeških otrok Komenskega šole. Sicer pa bi se naši klerikalci lahko učili od pokojnega dr. Luegerja narodne zavednosti. Po njegovi inicijativi je dunajski občinski svet dovolil vsako leto večje svote za nemški »Schulverein«, ki je v primeri z našo družbo sv. Cirila in Metoda brezverska in nasilna organizacija. Se pretečno jesen je dunajski občinski svet dovolil 20.000 K za Rosseggerjev bojni fond.

+ »Kdo smo šli vsi narodni Korošci z navdušenjem za Ciril-Metodo družbo...« »Mir« piše (po slogu je spoznati dr. Brejca): »Res, žalost nas obhaja, ko se spominjamo časov, ko smo šli vsi narodni Korošci z navdušenjem za Ciril-Metodo družbo, ko je bila družba še vseslovenska« itd. — To je bilo menda takrat, ko je dr. Brejca v predvečer glavne skupščine na Gorenjskem rekel: »Jutri pa ima Zupan tu svoje komedije«. Navzoči duhovnik je energično protestiral: »Družba sv. Cirila in Metoda ni komedija!« Dr. Brejca ali takrat še ni bil naroden Korošec, ali pa danes ni.

+ »Domoljub« in ptujski »Štajerci«. Nedavno je »Domoljub« nesramno napadel slovenske branilnike, obenem pa na vsi moč hvalil kranjsko »šparkaso«. Dotični »Domoljubov« napad je zdaj ponatisnil »Štajerci«, glasilo vseh slovenskih odpadnikov. Na koncu vzklika »Štajerci«: »Živio zanesljive nemške »šparkase!« — Upamo, da bo temu vzkliku sledil tudi »Domoljub« in da bo še dostavil: »Doli s slovenskimi branilnicami!« Potem lahko nastopi med slovenskim klerikalstvom in slovenskim renegatstvom občna pobratimlja.

+ Občinske volitve v Petrovčah. Kakor so listi že poročali, je duhovščina z vsi svojo cerkveno avtoriteto pritiskala na volilce, da so se volitve završile tako, kakor so v farovžu želeli. Celu celjski opat Ogradi jo je priromal v Petrovče agitirat od hiše do hiše, to je tisti slovenski opat, ki je ob nekkih volitvah med Nemci in Slovenci rekel, da volit ne more iti, pač pa, da bo molil za Slovence. Naj bi bil še zdaj molil za klerikalce, mesto da je šel zanje agitirat! Toda opat je uvidel, da njegova molitev nič ne pomaga, zato je sam prišel na volilno bojišče. Opat Ogradi je pa s tem dokazal, da je navdušen klerikalec, toda nezaveden Slovenec!

+ Le tujece sreče svit v Krajašarici. Suplent na nemški gim-

naziji dr. J. Bischof je bil imenovan preko deželnega šolskega sveta na definitivno mesto istotam. Pr. tem se nas polaste različne misli, ki niso posebno razveseljive za duše domačinov. Spominjamo se še na kak način je dobil dr. Josip Bischof suplentno mesto na nemški gimnaziji. Ko še nem. vzporednice niso bile ločene, tedaj je nadomestoval šol. svetnika Al. Pavlina slovenski suplent, rodom Kranjec in popolnoma kvalificiran. Bilo je pa februarja l. 1908 — nemške vzporednice so se lokalno ločile, dobro kvalificirani slovenski suplent je bil kratkoma odpuščen in poklicali so v deželo na to mesto — tuja dr. J. Bischofa, ki je imel samo prednost nemškega pokolenja. V slovenskem svetu je malo završalo, potem pa je bilo vse mirno. In kmalu na to bi bili nemški poslanci skoraj povzročili parlamentarno krizo, ko se je šlo za nekega železničarskega slugo na malem kolodvoru ob državni železnici — —. Novembra 1909 pa je bilo naenkrat razpisano mesto za tuja Bischofa, kljub temu da takrat še niti izpraznjen ni bilo, kajti svetnik Pavlin je šel šele čez nekaj tednov potem v pokoj. In mesta na takozvanih »slovenskih gimnazijah«? Razpisujejo se navadno povprečno eno leto po izpraznitvi. Seveda so se za mesto, ki je bilo razpisano na nemški gimnaziji oglašili tudi slovenski kompetenti, deželni dobro kvalificirani in nekateri praktiki in izpitu starejši. Deželni šolski svet je vložil svoj veto proti namestitvi tega mesta, dokler se ne izpolni njegove zahteve. Toda vlada in ministrstvo sta šla preko dež. šol. sveta, preko kompetentov-deželanov in sta na brahialen način nastavila dr. J. Bischofa. Kaj tako važna korporacija, kakor je dež. šol. svet — kazinotski »Volksrat« je vladi več! Kaj domačini — privranci Nemci dobe pri nas prej službo! To zadnje se posebno jasno kaže pri Nemcu dr. Otto Jauckerju, ki brez znanja slovenskega jezika in brez zadostne kvalifikacije še vedno poučuje na slovenski II. državni gimnaziji v Ljubljani!! Radovedni smo, kakšne posledice bo imela zaradi tega naš dež. šol. svet, za katerega večino stoji »Slovenska Unija« v parlamentu. Po našem skromnem mnenju je eno srednješolsko mesto vsaj toliko vredno kakor mesto železničarskega sluga.

— Slovensko gledališče. Iz pisarne: Danes, v četrtek se vprizori prvič sijajno dramatsko delo modernega italijanskega pisatelja Roberta Bracca »Izgnubljenici«. Drama je v svoji fakturi docela realista, a pri tem polna občutja in poezije. Šola Maksima Gorkega (»Na dnudi«, Čehova, Čirikova i. dr. mladih Rusov ima v Italiji samoraslega zastopnika v Braccu, ki pa je opise miljeja in karakterizacije oseb prepočil še z južnim temperamentom. Bracca je postal v »Izgnubljenici« serijo prizorov, ki znamenito označujejo dandanašnje življenje v Neopolju v najnižjih in najvišjih slojih, ki so med sabo zvezani kakor členi verige. Vojvoda valenski, milijonar, prenasilen življenjskih dobrot, se je v hipu dolgega časa pozabaval z nežno ubogo delavko. Sad tega hipa je dekletce, ki po dolgih letih leži bode propade samo v blato, v katerem ji je poginila mati. Usoda ji je dala v zaščito slepega muzika, sina vlačuge, a tema požre oba, dasi se je trudil vojvoda, da bi ju rešil ter svojo krivdo popravil. Ta drama je zadnja za par-abonente.

— Družbi sv. Cirila in Metoda so poslali: G. dr. Fran Goršič, e. kn. sodnik v Ilir. Bistrici mesto venca na krsto pesnika Antona Medveda 15 K; gospa Franja Picek v Pibnici nabrala 2 K 20 v v veselju družbi na »Fabriki«; čast. g. Jos. Sattler, župnik v pok. v Celju, 4 K, ker se ni mogel udeležiti velepomembnega shoda s pristavkom: »Vesoljni svet je temelj božji; Najsvetejše v njem je domovina; zamen besni nad njim peklenska sila!« — Mesto pozdrava k Svetčevemu shodu Neimenovan iz Gorice 2 K 30 v. Igralci in igralke »Črna Petra« na Uncu pri Rakeku mesto brzozavke shodu 2 K, Jeruš Vojteh, učitelj v Podčetrtku, ker se ni mogel radi oddaljenosti udeležiti Svetčevega shoda pošilja mesto brzozavke 3 K. — Hvala! Živeli! — Mesto venca na grob ž. pesnika gosp. Ant. Medveda je daroval g. dr. Ivan Lavrenčič, odv. kand. tu 10 kron Živeli!

— Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal gosp. Anton Germek za podružnico Sv. Ivan pri Trstu 105 K 28 vin. Mesto brzozavkega pozdrava manifestacijskemu shodu so priredili svetoivanski rodoljubi - diletantje dramatično predstavo, in ta poslana vsota bode obenem prvi obrok za obrambni sklad. — Prosto-voljno gasilno društvo v Trbovljah je poslalo brzozav na shod 13. marca: »Cirilmetodarija«, Ljubljana. K. 1. — 1. — + 2. — 1. — = g. dr.

+1. — n + 1 = t + 1 + = p n
+ 1 = big. + 1 = 0. Or = 10. — K.
— Gospa Kat. Guštinova v Metliki
je poslala mesto brzojavke 2 K, ne-
imenovan Soran je izročil za »Ciril-
metodarijo« 2 K. — Hvala!

— Rumenjake med vse Slovence
razposlali! Piše se nam: Na zgodovins-
kem shodu za družbo sv. Cirila in Me-
toda je bila sprejeta resolucija, konča-
joča se: »Zanes naj se cirilmetodarski
duh do zadnje gorske kočice, zavedni
Slovenci pa naj se vzpodbujajo še k
večji narodni poštenosti!« Dobro.
Ali moja misel je, da se razposljejo oni
po »Braniku« naročeni rumeni letaki z
onim ominoznim člankom »Cirilmeto-
darija« še večkrat kot priloga raznim
našim listom po vsej širini Sloveniji,
da se zazna bukalno res v najmanjši
slovenski vasi zoper kake napade ro-
dinih bratov se ima boriti naša edina
solska družba! Kujte železo, dokler je
razbelfeno!!
Dixl.

— Dva kamena v Ciril-Metodov
obrambni sklad uležel je prvi vseslo-
venski zdravniški shod. Srčna hvala!

— Družba sv. Cirila in Metoda
razpolaga se s precejšnjim številom
razglednic. Rodoljubi, naročite jih
kmalu! — Posnemajte vrle brate
Čehe, ki jih spejajo v korist solski
družbi vsako leto na milijone!

— Gospodom gostilničarjem
Šentjakobskega in trnovskega okraja
v Ljubljani naznanja »Družba sv.
Cirila in Metoda«, da je izročila nad-
ziranje in pobiranje nabiralnikov v
tem okraju moški šentjakobsko-
trnovski podružnici. Pravilno po-
oblaščenim funkcionarjem te po-
družnice naj bi šli gospodje, ki imajo
nabiralnike, vsestransko na roko.

— Koncert čelista g. Stana. Ju-
tri, v petek, bomo imeli redko pri-
ložnost, da čujemo gosta in brata
Hrvatca, g. Stana, na svojem čudovi-
nem čelu. Čelo, ta pravi odraz člove-
ske duše, je gotovo najpriljubljenejši,
pa tudi najtežji instrument. Do-
bri čelisti so velika redkost, posebno
pri nas, zato pa politimo na jutrišnji
koncert k slovitemu bratu Hr-
vatu, da se tako oddolžimo njegove-
mu gostovanju in naučujemo njegove
velike umetnosti. Predprodaja vstop-
nic v trafiki ge. Česarkove. Začetek
ob 8. zvečer.

— Srbski dnevnik »Novo Vreme«
priobčuje v listku pod naslovom »Iz
slovenske lirike« prevod Oton Zu-
pančičevih pesmi »Tri ljubice« in
»Večere«. Žal, da so ti prevodi samo v
prozi, zakaj srbska publika pri tak-
šnih prevodih pač ne more dobiti
pravega pojma o pesniku Zupančiču.

— Narodna delavska organizacija
v Ljubljani vabi na društveni
javen shod, ki se vrši v nedeljo, dne
20. marca 1910 ob 2. uri popoldne v
prostorih g. Iv. Levičarja v Krme-
lju. — Dnevni red: 1.) Pomen »Narod-
ne delavske organizacije«. (Po-
roča tov. St. Škerlj.) 2.) Položaj de-
lavstva v Krmelju. (Poroča tovariš
Koder.) Delavci iz Krmelja, vsi na
ta shod! — Odbor »Narodne delavske
organizacije«.

— Iz vojašnice 17. pehotnega
polka. O neotesnem postopanju nad-
poročnika Frauenfelda smo že ope-
tovano imeli priliko poročati. Te dni
zopet ni dala žilca miru. Ko je prišel
vizitirat v vojašnico, je kričal:
»Immer die gleichen Falotten
und Lumpen.« Eden izmed rezervis-
tov se je ojunčil ter ga zavril:
»Jaz nisem noben falot, marveč po-
šten človek, ki se v svojem življenju
nisem bil nikoli kajnoval. Če sem 7
let težko služil svoj kruh v Ameri-
ki, da sem se preživel, in za to ni-
sem pravočasno opravil orožnih vaj,
vendar še zaradi tega nisem ne »fa-
lot«, ne »lump«. In kaj je na to re-
kel olikani Frauenfeld? Zakričal je:
»Schweigen Sie, schäbiger Reser-
vist.« — Ali ni pri polku nikogar, ki
bi Frauenfeldu dopovedal, da so vo-
jaki — državljani, ne pa njegovi
psi?

— V vojašnici 17. pehotnega
polka vlada baje velika nesramnost.
V disciplinarnem zaporu baje kar
murgoli različne golazni. Če vojaški
oblasti ni nič ležerice na snagi, naj se
vsaj usmili ubogih vojakov, ki mo-
rajo živeti v takih neznosnih odno-
sajih!

— Deželno slovensko učiteljsko
društvo priredi v petek, dne 18. t. m.,
ob 8. zvečer v »Narodnem domu«
(prilije, na desno) poučno zabavno
večer, ki bo pri njem predaval gosp.
prof. dr. Čadež »o astronomiji«. —
Člane društva in prijatelje učitelj-
stva vabi odbor k mnogobrojni ude-
ležbi.

— Občni zbor samostojnih obrt-
nikov v Ljubljani se je vršil minulo
nedeljo v hotelu »Ilirija«. Zborova-
nje otvori predsednik Gjude, bodreč
člane k vztrajnejšemu delovanju za
društvo. Naglašja, da so bili izdatki
v preteklem letu večji nego prejemi.
Iz poročila blagajnika g. Bresa-
kvarja je posneti sledeče: Kon-
cem leta 1908 je znašalo društveno
premoženje 11.924 K 34 vin.; člani
so prispevali 2895 K 18 vin.; neiz-
plačane obresti 359 K 32 vin.; osem
novih pristopnin 40 K. Stanje do-

hodov: 15.235 K 36 vin. Isplačalo
se je bolnišnice 2977 K 50 vin.; za
zdravnike 381 K 86 vin.; za pogrebe
300 K; za jubilarne ustanove 80 K;
za upravne stroške 369 K 26 vin. —
Skupni izdatki: 4106 K 63 vin. Kon-
cem leta 1909 je torej ostalo v bla-
gajni 11.416 K 74 vin. Blagajnik se
je pritoževal, da nekateri člani dru-
štva samo zlorabljajo. — Načelnik
nadzorovalnega oddelka, g. Bögel, iz-
javi, da so računi v najlepšem redu.
— Vsed predloga g. Pusta se letos
izstopivši odborniki zopet izvolijo v
odbor. Ti so: gg. Kreigher, Bögel st.,
Erjavec, Jerina, Luka, Gačnik in
Geier; za namestnike: Krapeš Milko,
Rebol in Šperlić. V nadzorovalni
odsek: Rojina, Rebek in Petek; za
namestnike: Pust, Ferkula in Irkič.
— Nato se je vnela daljša debata o
socialnem zavarovanju obrtnikov, o
čemur je natančno poročal g. Fran-
chetti. Obrtniki zahtevajo, da pride-
jo v socialno zavarovanje.

— Pogrebno društvo sv. Jožefa
v Ljubljani naznanja tem potom
vsem svojim cenjenim članom in
članicam, da se vrši dne 19. t. m. ob
3. popoldne v »Mestnem domu« v
mali dvorani občni zbor. Vstop je
dovoljen samo članom in članicam
društva.

— Pevski zbor »Čitalnice« v Spod-
nji Šiški priredi v salonu pri Mo-
harju dne 19. t. m. ob 7. uri pevski
večer s tombolo. Vstop prost.

— »Streliški klub Šiška« zaključil
je svojo strelsko serijo dne 16. marca
1910. Pri zaključnem streljanju pri-
šlo je med strelici vsled trmoglavosti
g. Peter Burja, kateri je imel polno
ugovorov proti temu, kako naj se
prihranjeni denar v znesku po 87 K
04 v zapravi, do hudih debat. Ko-
nec tem debatam napravil je pa g.
Josip Seidl, položivši na mizo banko-
ve za 20 K s predlogom, da se ta
znesek in pa prihranek po 87 K 04 v
razdeli v narodne namene. In glej,
z navdušenjem je bil ta predlog spre-
jet. Strelici, navajeni streljati vedno
okrog bele pike, zadeli so pri za-
dnjem streljanju ravno piko in skle-
nili, da dobi »Družba sv. Cirila in
Metoda« 35 K 68 v, dijaško društvo
»Domovina« 35 K 68 v in »Sokoli«
v Šiški za zgradbo »Sokolskega doma«
35 K 68 v. G. Nachtigal pa, kateri
se je pri debati najbolj repencil, pri-
ložil je iz svojega zneska 10 K za di-
jaško društvo »Domovina«. S tem
so se strelici izognili vsem nadaljnim
debatam, ker je ves prihranek po-
darjen — za narod. On pa, katerim
se sline cede po večerji, vabi streliški
klub »Šiška« k večerji, katera se vr-
ši dne 2. aprila zvečer ob 8. uri v ho-
telu »Vega«. Naj bodo uverjeni, da
bodo dobro postreženi, da bodo imeli
lepo zabavo, samo to naj jim ne za-
grena teka, ako bodo morali to ve-
čerjo vsled zapravljenosti streliškega
kluba sami — plačati. Na videnje
torej dne 2. aprila 1910 pri strelcu
v hotelu »Vega«. Živijo strelici iz Šiške.

— Cirilmetodarski dan v Grosup-
ljem bo Veliki ponedeljek, t. j. 28.
marca t. l.

— Čebelarški shod v Kranju se
vrši 19. t. m. ob 9. uri popoldne na
»Stari postji«. Na shodu bo predaval
in potem brezplačno razdelil nekaj
ekspozitnih panjev med navzoče čel-
belaže zastop. osr. čeb. društva g.
nadučitelj Likozar.

— Sevska podružnica ima svoj čel-
belaški shod 20. t. m. ob 3. uri po-
poldne v Česnici v Gospodarskem
domu. Shoda se udeležijo tudi g. nad-
učitelj Likozar. Zeletji je obilo ude-
ležbe.

— Zabavni večer, ki ga je priredi-
la ženska podružnica sv. Cirila in
Metoda v Račoveljici dne 13. t. m. je
jako častno uspel. Prostorna dvorana
Kunsteljeva je bila natlačeno polna
rodoljubnega občinstva in za
društvo je preostalo čistega prebitka
130 K. Gori omenjena podružnica se
čuti zavezana tem potom izreči svojo
iskreno zahvalo gospodu Rudolfa
Kunstelju za brezplačno prepuščenje
prostorov, č. gđ. in gospodom, ki so
sodelovali pri igri in pri petju ter
prvomestnici gospej dr. Vilfanovi, ki
je sprožila misel za to prireditve.

— Čebelarški shod v Gorjah se vrši
19. t. m. ob 3. uri popoldne v Cerkev-
nem domu. Poleg običajnih točk je
tudi predavanje g. Likozarja in raz-
delitev ekspozitnih panjev.

— Zdravniška vest iz Idrije in
okolice. Novi okrožni zdravnik dr.
Pavel Indra se je preselil iz Planine
v Idrijo in ordinira v mestni ubož-
nici.

— Farovška nestrpnost. V Slivnici
pri Celju je umrl vrl naroden mlade-
nič Jakob Kumere. Bil je pristaš na-
rodne stranke in vnet organizator
slovenske napredne mladine. Radi
tega mu je župnik odpovedal cer-
kveni pogreb. Blagi mladenič bo
kljub farovski nestrpnosti mirno po-
čival. Značilno za slov. štajersko du-
hovščino je, da tako postopa samo
napredni slovenskemu narodnjaku,
dočim ima za brezverske nemšku-
tarje vse rimske blagoslove.

— Svetiški Sokol, Ustanovni občni
zbor društva »Sokolski dom« bo v
sredo, dne 23. t. m. svečer v »Narod-
nem domu« v Brečicah.

— Poskušani samomor. Kakor poro-
čajo nemški listi, si je hotel končati
življenje župnik Josip Čerško v Vu-
hredu. Prerezal si je s britvijo na
več krajih vrat, vendar poškodbe
niso nevarne. Kakor se trdi, je pri-
šla posojilnica v Vuhredu, kateri je
župnik Čerško načelnik, v neprijet-
ne finančne stiske, katerih pa ni
provzročil župnik Čerško, marveč
dr. Josip Somrek, ravnatelj Ciril-
Metodove tiskarne v Mariboru. Radi
bojazni pred polomom se je župniku
nekoliko zmešalo in v tem stanju je
segel po morilnem orodju.

— Slovensko gledališče v Maribo-
ru. Na Jožefovo, 19. t. m. se igra
»Svetinova hči«, igrokaz v treh de-
janjih. Vzeta je ta igra iz meščanskega
življenja in bo nudila gledalcu mno-
go duševnega užitka. V njej nasto-
pajo tipi, katere srečujemo pogosto-
krat v življenju, ljudje, katere
preganja življenje in na katere ven-
darle končno tudi posije solnce sreče.
Med dejanji igra »Slovenski godbeni
klub«. Začetek je točno ob polu
osmih zvečer.

— Samomor 14letnega dečka. 14-
letni mesarski vajenec Sosič usluž-
ben pri mesarju Hrovatinu na Op-
činah pri Trstu, je že večkrat izrazil,
da se usmrti, ako njegovega brata
potrdijo v vojake. V ponedeljek je
bil njegov brat res v Trstu potrjen
v vojake in mladi fantič je takoj, ko
je to vest seznan — šel v eno tam-
kajšnjih krčm in pričel piti vino.
Ko ga je mati klicala domov, je re-
kel: recite jej, da me čez dve uri ne
bo več videla. Fant je šel nato v
mesnico, ter tam še pomagal gos-
podarji razsekati neko žival. Ko so
odšli vsi iz mesnice je pa uporabil
priliko in se obesil na vrh, ki je slu-
žila za privezovanje živine. — Kma-
lu potem je šla mimo mesnice neka
domača ženska in videla pri odprtih
vratih fanta viseti. Ko so prišli
ljudje je bil fant že mrtev.

— Zasačena regnikolska tatinska
banda. Tržaška policija je zasačila
in aretirala tatinsko bando, sestojajo-
čo iz samih italijanskih podanikov, ki
so kradli, kjer jim je kaj pred roke
prišlo. — Ti osrečevalci avstrijskega
Trsta so: 18letni podajač Luigi Car-
done, 24letni podajač in natakhar Se-
verio Adolba, 17letni Achille Decosa
in 16letni Antonis Fornello, vsi iz
Bara v Italiji. — Ta regnikolska
banda je sestavljena iz samih »Spe-
cialistov« za seganje po tujih žepih.
Pri aretovanju so našli raznih ukra-
denih predmetov. V stanovanju
Adolbe, ki se je pa »neprostovoljne«
policijske vizite z vsjo silo branil in
policiji zoperstavljal, so našli mnogo
ukradene posode iz restavracije
»Cooperativa« na trgu S. Giovanni,
kjer je bil uslužben delj časa kot na-
takar in kjer je za njegovega časa
zmanjkalo za 500 K srebrne posode.

— Oddahnili so se! Dalj časa že je
strašila po razbeljenih italijanskih
irredentistiških in renegatskih gla-
vah v Trstu »grozna« vest, da hoče-
jo Slovenci kupiti hišo, v kateri se
nahaja razupita irredentarska ka-
varna »Volte Chiozza« in kjer je sre-
dišče vseh tržaških irredentistiških
demonstracij. — Italijanski listi so
ponovno z vsjo resnostjo in trepetaje
beležili »strašno« vest in vplivali na
italijanske kapitaliste naj se za boga
— vendar požurijo in preprečijo to,
za italijanski Trst veliko sramoto. —
In pomagalo je! Ultrairtalijansko
zavarovalno društvo »Assicurazioni
Generali«, ki si je svoj veliki kapital
pridobila po veliki večini iz slovan-
skih žepov, — se je usmislilo jokajo-
čih irredentistov in jih rešilo groz-
nega strahu s tem, da je kupilo
omenjeno hišo za zelo visoko ceno
treh milijonov in več stotisoč kron.
— Italijanski listi so radi tega kar
iz sebe veselja, češ, preteča nevar-
nost, da pride centrum tržaškega me-
sta, naše glavno zbirališče, v sloven-
ske roke, je odstranjen! No, ita-
lijanskim je po dolgem »trpljenju«
vendar le »odleglo«, na čemur bodo
gotovo imeli veliki škodo tržaški
lekarnarji. — Ali najlepša na vsem
tem pa je, da Slovenci niti niso mi-
slili na nakup gori omenjene hiše,
temveč se je ta »strašna« misel rodi-
la le v strahu razgretih italijanskih
glavah. — Strah je res lepa reč!

— Ustanovljenje brzojavne službe
s telefonskim obratom v Zametu.
Dne 15. marca 1910 se je uvela na
c. kr. poštenu uradu v Zametu poli-
tični okraj Volosko brzojavna služba
s telefoničnim obratom in z omeje-
nim dnevnim službenim časom.

— Semenč. Dne 16. t. m. je bilo na
tedenski semenj prignanih 325 konj
in volov, 69 krav in telet, skupaj
394 glav. Kupčija je bila dobra pri
konjih, kakor tudi pri goveji živini.

— Delovanje vlomilca Pavliča. Od
meseca novembra m. l. do 9. t. m. se
je v Ljubljani izvršilo po kletah 40
vlomov. Prvič je bilo vlomljenje na
Bleiweisovi cesti št. 7, v klet nekoga

bančnega uradnika; tu je bila ukra-
dena 40 litrov držeča zapletenka vi-
na. Nato se je tat pojavil v kleti hiše
št. 13 v Levstikovi ulici; tukaj ni ni-
česar dobil. Začetkom decembra je
bilo vlomljeno v klet g. Lenarčiče-
ve ter ukradenih 8 steklenic šam-
panjca, 15 steklenic vina in 5 stekle-
nic malinovec. Pred Božičem je tat
obiskal klet na Fran Josipa cesti
št. 7, iz katere je odnesel železniške-
mu uradniku g. Čretniku do 40 li-
trov vina. Tudi v dveh drugih kletih
v isti hiši je tat poskušal svojo srečo.
Potem se je tat spravil v kurnik pri
železniški čuvajnici ob Erjavčevi
cesti, odnesel je štiri kokoši. Kmalu
nato je tat odnesel iz hiše g. Antona
Krisperja na Bleiweisovi cesti sedem
steklenic vina in živo raco. Sedem
dni pozneje je vlomil v sosedni hiši
v klet ter odnesel košaro z jajci,
krompirem in jabolk. Nekaj pozneje
se je tat zglasil v neki drugi kleti
na isti cesti ter se polastil 13 stekle-
nic vina. Takrat je hišnik opazil
okoli hiše voluhiti neko neznanu
žensko in nekega možkega. 2. febru-
arja se je utihotapil v klet v »Uni-
onu«. Tam je vlomil v tri kleti in od-
nesel vrečo lepih namiznih jabolk.
Nato je tat obiskal podzemsko pro-
store v »Ljudski posojilnici« in vlo-
mil v 14 kleti. Dr. Susteršiču je tat
odnesel takrat 10 steklenic šampanj-
ca, šest steklenic brinjevca in 6 ste-
klenic vina; hišniku pa 6 steklenic
brinjevca, 14 jajc, steklenico piva,
pipo in nekaj perila. Tudi vrečo fi-
žola in dežnik si je bil pripravil.
Kmalu nato je bilo vlomljeno v klet
kavarne »Austrija«, pa so morali ta-
tovi oditi praznih rok. Na pustni to-
rek so se tatovi spravili v klet v ti-
volskem gradu. Tam so vlomili v tri
drvarnice in odnesli 20 steklenic vi-
na in 8 steklenic slivovke. Mesec po-
tem so se tatovi oglašili v kleti tr-
govca g. Verbiča na Turjaškem trgu
št. 1; odnesli so 19 steklenic vina.
Tudi v pripravnici je bil tat vlonil
v pisarno ter odnesel nekaj drobiža.
Torej prav nikjer ni bilo več var-
nosti in policiji se je še-le po dolgem
času posrečilo dobiti tička v osebi
Ivana Pavliča, baš ko si je delal pri
II. državni gimnaziji načrte za novo
»delo«. Pavlič sicer ni hotel ničesar
priznati, a ker je njegova strokovna
naobrazba znana, mu je takoj poli-
cija pripisovala vse te vlome. In zdaj
se je izkazalo, da po vsi pravici. Po
aretaciji je bilo obveščeno orožni-
štvo in stražništvo v Šiški gospoda
Kopitz in Kanduš sta takoj spora-
zumno s policijo začela z obširnimi
poizvedbami, katere so imele prese-
netljiv uspeh. Te poizvedbe in razne
hišne preiskave so dognale, da je res
Pavlič storilec vseh teh vlomov, ter
da mu je bila kot najboljša pomoč-
nica njegova lastna mati Frančiška
Pavlič, 70 let stara, roj. v ljubljanski
bolnišnici, pristojna v Vodice pri
Kamniku, kjer sta tudi imela najeto
stanovanje. Na vratih je bil svari-
len napis, da med odsotnostjo stanoval-
cev nima tam nihče ničesar iskati.
Pavlič sam se pa drugod ni brigal za
nobene napise, sicer je pa prihajal v
kleti samo med odsotnostjo strank.
V Pavličevem stanovanju v Vodicah
so našli res zanimivo zbirko. Dobili
so dve zapletenki, držeči 40 in 6 li-
trov, več steklenic brinjevca, ruma
in slivovke, škatuljo za »havana« in
»aristokratske smotke«, par zlatih
uhano, garnituro za vino s posreb-
renimi robi, 4 šampanjske kozarce,
nikljasto škatuljo za sladkor, 12 žep-
nih robocev s črkami »R. S. Z.«, obri-
sače s črkami »F. S.«, 100 novih bo-
žičnih in novoletnih razglednic,
črno torbico, torbo za semenj, ko-
lač žice, novo fino preprogo, drago-
ceno novo baržunasto, s svilo preple-
teno blazinico, staro tula-uro, bom-
baž, nove galoše, 4 nove športne če-
pice, fine čevlje na zadrgo, nov ci-
linder-klobuk, dva nova telovnika,
poltelovnik, 3 platnene rjuhe, nožno
žagico, 13 ovrtnikov, več cikorijs,
več svilnatih robocev, tarok karte,
pečat z imenom Fran Dolar, krtače
za obleko, uro-budilko, blazinico iz
belega platna, rdeče svilnate ovrta-
nike, beležnik z napisom Blaž Rup-
nik, Planina pri Raketu, in še mno-
go drugega. Našli so tudi posebno
zanimivo knjigo, v katero je Pavlič
vpisoval »dohodek« in »izdatke«. Da
je vse čisti dohodek, tega ni bilo v
knjigi najti. Da, da, fant je bil na-
pram sebi zelo vreden. Tudi nekaj
druge korespondence se je baje na-
šlo. Istotako je Pavlič razpečeval po
Dobravi, Hrašah, v Šiški, Mali vasi
in drugod šampanjec, jabolka, poma-
ranče, razno fino žganje, havana
smotke. Kot pravi kavalir je podaril
v Šiški fino, s srebrom okovano pa-
lico, kukalo, šampanjec, brinjevec
in slivovko. Vse to in še mnogo druge-
ga gradiva sta orožnika nabrala proti
kavalirju Pavliču, in ko sta bila
uverjena, da je pri tatvinah priza-
deta tudi njegova mati, sta tudi njo
izsledila v Trzinu, ter jo odvedla k
sodišču. Iz vsega sledi, da je Pavlič
izvršil vse preje navedene vlome v
Ljubljani in tudi bržkone kje dru-
god. Upati je, da se bode policija in
orožništvo tega lopova za dlje časa

bančnega uradnika; tu je bila ukra-
dena 40 litrov držeča zapletenka vi-
na. Nato se je tat pojavil v kleti hiše
št. 13 v Levstikovi ulici; tukaj ni ni-
česar dobil. Začetkom decembra je
bilo vlomljeno v klet g. Lenarčiče-
ve ter ukradenih 8 steklenic šam-
panjca, 15 steklenic vina in 5 stekle-
nic malinovec. Pred Božičem je tat
obiskal klet na Fran Josipa cesti
št. 7, iz katere je odnesel železniške-
mu uradniku g. Čretniku do 40 li-
trov vina. Tudi v dveh drugih kletih
v isti hiši je tat poskušal svojo srečo.
Potem se je tat spravil v kurnik pri
železniški čuvajnici ob Erjavčevi
cesti, odnesel je štiri kokoši. Kmalu
nato je tat odnesel iz hiše g. Antona
Krisperja na Bleiweisovi cesti sedem
steklenic vina in živo raco. Sedem
dni pozneje je vlomil v sosedni hiši
v klet ter odnesel košaro z jajci,
krompirem in jabolk. Nekaj pozneje
se je tat zglasil v neki drugi kleti
na isti cesti ter se polastil 13 stekle-
nic vina. Takrat je hišnik opazil
okoli hiše voluhiti neko neznanu
žensko in nekega možkega. 2. febru-
arja se je utihotapil v klet v »Uni-
onu«. Tam je vlomil v tri kleti in od-
nesel vrečo lepih namiznih jabolk.
Nato je tat obiskal podzemsko pro-
store v »Ljudski posojilnici« in vlo-
mil v 14 kleti. Dr. Susteršiču je tat
odnesel takrat 10 steklenic šampanj-
ca, šest steklenic brinjevca in 6 ste-
klenic vina; hišniku pa 6 steklenic
brinjevca, 14 jajc, steklenico piva,
pipo in nekaj perila. Tudi vrečo fi-
žola in dežnik si je bil pripravil.
Kmalu nato je bilo vlomljeno v klet
kavarne »Austrija«, pa so morali ta-
tovi oditi praznih rok. Na pustni to-
rek so se tatovi spravili v klet v ti-
volskem gradu. Tam so vlomili v tri
drvarnice in odnesli 20 steklenic vi-
na in 8 steklenic slivovke. Mesec po-
tem so se tatovi oglašili v kleti tr-
govca g. Verbiča na Turjaškem trgu
št. 1; odnesli so 19 steklenic vina.
Tudi v pripravnici je bil tat vlonil
v pisarno ter odnesel nekaj drobiža.
Torej prav nikjer ni bilo več var-
nosti in policiji se je še-le po dolgem
času posrečilo dobiti tička v osebi
Ivana Pavliča, baš ko si je delal pri
II. državni gimnaziji načrte za novo
»delo«. Pavlič sicer ni hotel ničesar
priznati, a ker je njegova strokovna
naobrazba znana, mu je takoj poli-
cija pripisovala vse te vlome. In zdaj
se je izkazalo, da po vsi pravici. Po
aretaciji je bilo obveščeno orožni-
štvo in stražništvo v Šiški gospoda
Kopitz in Kanduš sta takoj spora-
zumno s policijo začela z obširnimi
poizvedbami, katere so imele prese-
netljiv uspeh. Te poizvedbe in razne
hišne preiskave so dognale, da je res
Pavlič storilec vseh teh vlomov, ter
da mu je bila kot najboljša pomoč-
nica njegova lastna mati Frančiška
Pavlič, 70 let stara, roj. v ljubljanski
bolnišnici, pristojna v Vodice pri
Kamniku, kjer sta tudi imela najeto
stanovanje. Na vratih je bil svari-
len napis, da med odsotnostjo stanoval-
cev nima tam nihče ničesar iskati.
Pavlič sam se pa drugod ni brigal za
nobene napise, sicer je pa prihajal v
kleti samo med odsotnostjo strank.
V Pavličevem stanovanju v Vodicah
so našli res zanimivo zbirko. Dobili
so dve zapletenki, držeči 40 in 6 li-
trov, več steklenic brinjevca, ruma
in slivovke, škatuljo za »havana« in
»aristokratske smotke«, par zlatih
uhano, garnituro za vino s posreb-
renimi robi, 4 šampanjske kozarce,
nikljasto škatuljo za sladkor, 12 žep-
nih robocev s črkami »R. S. Z.«, obri-
sače s črkami »F. S.«, 100 novih bo-
žičnih in novoletnih razglednic,
črno torbico, torbo za semenj, ko-
lač žice, novo fino preprogo, drago-
ceno novo baržunasto, s svilo preple-
teno blazinico, staro tula-uro, bom-
baž, nove galoše, 4 nove športne če-
pice, fine čevlje na zadrgo, nov ci-
linder-klobuk, dva nova telovnika,
poltelovnik, 3 platnene rjuhe, nožno
žagico, 13 ovrtnikov, več cikorijs,
več svilnatih robocev, tarok karte,
pečat z imenom Fran Dolar, krtače
za obleko, uro-budilko, blazinico iz
belega platna, rdeče svilnate ovrta-
nike, beležnik z napisom Blaž Rup-
nik, Planina pri Raketu, in še mno-
go drugega. Našli so tudi posebno
zanimivo knjigo, v katero je Pavlič
vpisoval »dohodek« in »izdatke«. Da
je vse čisti dohodek, tega ni bilo v
knjigi najti. Da, da, fant je bil na-
pram sebi zelo vreden. Tudi nekaj
druge korespondence se je baje na-
šlo. Istotako je Pavlič razpečeval po
Dobravi, Hrašah, v Šiški, Mali vasi
in drugod šampanjec, jabolka, poma-
ranče, razno fino žganje, havana
smotke. Kot pravi kavalir je podaril
v Šiški fino, s srebrom okovano pa-
lico, kukalo, šampanjec, brinjevec
in slivovko. Vse to in še mnogo druge-
ga gradiva sta orožnika nabrala proti
kavalirju Pavliču, in ko sta bila
uverjena, da je pri tatvinah priza-
deta tudi njegova mati, sta tudi njo
izsledila v Trzinu, ter jo odvedla k
sodišču. Iz vsega sledi, da je Pavlič
izvršil vse preje navedene vlome v
Ljubljani in tudi bržkone kje dru-
god. Upati je, da se bode policija in
orožništvo tega lopova za dlje časa

bančnega uradnika; tu je bila ukra-
dena 40 litrov držeča zapletenka vi-
na. Nato se je tat pojavil v kleti hiše
št. 13 v Levstikovi ulici; tukaj ni ni-
česar dobil. Začetkom decembra je
bilo vlomljeno v klet g. Lenarčiče-
ve ter ukradenih 8 steklenic šam-
panjca, 15 steklenic vina in 5 stekle-
nic malinovec. Pred Božičem je tat
obiskal klet na Fran Josipa cesti
št. 7, iz katere je odnesel železniške-
mu uradniku g. Čretniku do 40 li-
trov vina. Tudi v dveh drugih kletih
v isti hiši je tat poskušal svojo srečo.
Potem se je tat spravil v kurnik pri
železniški čuvajnici ob Erjavčevi
cesti, odnesel je štiri kokoši. Kmalu
nato je tat odnesel iz hiše g. Antona
Krisperja na Bleiweisovi cesti sedem
steklenic vina in živo raco. Sedem
dni pozneje je vlomil v sosedni hiši
v klet ter odnesel košaro z jajci,
krompirem in jabolk. Nekaj pozneje
se je tat zglasil v neki drugi kleti
na isti cesti ter se polastil 13 stekle-
nic vina. Takrat je hišnik opazil
okoli hiše voluhiti neko neznanu
žensko in nekega možkega. 2. febru-
arja se je utihotapil v klet v »Uni-
onu«. Tam je vlomil v tri kleti in od-
nesel vrečo lepih namiznih jabolk.
Nato je tat obiskal podzemsko pro-
store v »Ljudski posojilnici« in vlo-
mil v 14 kleti. Dr. Susteršiču je tat
odnesel takrat 10 steklenic šampanj-
ca, šest steklenic brinjevca in 6 ste-
klenic vina; hišniku pa 6 steklenic
brinjevca, 14 jajc, steklenico piva,
pipo in nekaj perila. Tudi vrečo fi-
žola in dežnik si je bil pripravil.
Kmalu nato je bilo vlomljeno v klet
kavarne »Austrija«, pa so morali ta-
tovi oditi praznih rok. Na pustni to-
rek so se tatovi spravili v klet v ti-
volskem gradu. Tam so vlomili v tri
drvarnice in odnesli 20 steklenic vi-
na in 8 steklenic slivovke. Mesec po-
tem so se tatovi oglašili v kleti tr-
govca g. Verbiča na Turjaškem trgu
št. 1; odnesli so 19 steklenic vina.
Tudi v pripravnici je bil tat vlonil
v pisarno ter odnesel nekaj drobiža.
Torej prav nikjer ni bilo več var-
nosti in policiji se je še-le po dolgem
času posrečilo dobiti tička v osebi
Ivana Pavliča, baš ko si je delal pri
II. državni gimnaziji načrte za novo
»delo«. Pavlič sicer ni hotel ničesar
priznati, a ker je njegova strokovna
naobrazba znana, mu je takoj poli-
cija pripisovala vse te vlome. In zdaj
se je izkazalo, da po vsi pravici. Po
aretaciji je bilo obveščeno orožni-
štvo in stražništvo v Šiški gospoda
Kopitz in Kanduš sta takoj spora-
zumno s policijo začela z obširnimi
poizvedbami, katere

Po slovanskem svetu.

— Narodna zavednost. V Budje jovicah se je te dni doigrala ta-le afera: Iz Tridenta in Levika na Tirolskem se je vrnil pehotni polk št. 88. V nemških rokah se nahajajoča mestna občina je darovala vojakom več hektolitrov piva iz tankajšnje nemške pivovarne. Pri polku se nahajajoči Nemci so seveda to pivo radi pili, Čehi pa so pivo odklonili ter so ga raje izlili v kanal, češ, da nemških darov ne sprejemajo in tudi ne pijejo nemškega piva. Vojaška oblast je radi tega uvedla preiskavo proti češkim vojakom.

— Vzorna češka žena. Te dni je nastopila »Matica Znojemska« dedščino v znesku 25.000 K po kmetici Tereziji Milnerjevi iz Veskova pri Znojmu. Rodoljubna češka kmetica je umrla pred enim letom in zapustila svojerodno oporoko, v kateri je napisala te-le besede: »Ker se morajo Čehi v Znojmu težko boriti za svoj narodni obstanek, a jaz sem bila vedno zvesta hčerka svojega naroda, postavljam za glavnega dediča svojega premoženja »Matico Znojemska«, ki naj čisto premoženje porabi za šolske svrhe, pred vsem pa naj skrbi, da se v Znojmu ustanovi češka srednja ali meščanska šola. Prinašajočo to narodno darilo na oltar domovine, izrekam željo, naj bi ta zgled preproste češke kmetke žene posnemali vsi rodoljubi.«

Telefonska in brzojavna poročila.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 17. marca. Dasi je jutri še seja, vendar je že večina poslancev odšla domov. Zato je današnja seja jedva sklepna. Zbornica je prišla drugo čitanje zakonske predloge proti pijanstvu. Zbornica je sklenila, naj se predloga vrne odseku, ki jo naj predela kot okvirni zakon.

V spomin dr. Luegerju.

Dunaj, 17. marca. Mestni svet je sklenil, da se postavi dr. Luegerju spomenik pred mestno hišo, da se da zadnje njegove slike razmnožiti in da se novi mestni del na Šmelti krsti z imenom »Dr. Karel Luegerjevo mesto«.

Dunajski podžupan pri cesarju.

Dunaj, 17. marca. Cesar je danes sprejel dunajskega podžupana dr. Neumayerja, ki se mu je zahvalil za sočutje povodom smrti župana dr. Luegerja.

Smrt barona Helferta.

Dunaj, 17. marca. Pogreb večeraj umrlega zaslužnega avstrijskega državnika in člana gosposke zbornice barona Helferta bo šele v soboto. Predsedstvo krščansko-socijalnega kluba.

Dunaj, 17. marca. Krščansko-socialni državnozbornski klub je izvolil soglasno za predsednika dr. Gessmanna, za podpredsednika pa dr. Ebenhocha.

Ogrska vlada pod obtožbo.

Budimpešta, 17. marca. Justhova stranka namerava v zadnji seji poslanske zbornice staviti nujni predlog, da se obtoži Khuen-Hedervaryjevo ministrstvo, ker je dalo svoje privoljenje k bosanski ustavi. Poskušen atentat na srbski vojni magazin.

Belgrad, 17. marca. Neki neznanec je hotel izvršiti atentat na vojno skladišče v Cuprije. Straža ga je opazila. Ker na poziv ni hotel obstati, ga je vojak ustrelil. Neznane je tri ure kasneje umrl. Njegova identiteta se ni mogla dognati. Domneva se, da je bil ustreljenec vohun.

Poset srbskega in bolgarskega prestolonaslednika v Petrogradu.

Sofija, 17. marca. V vladnih krogih potrjujejo vest, da bo car Nikolaj sprejel tudi prestolonaslednika Borisa. Car Nikolaj je obenem tudi izrazil željo, da ga poseti tudi srbski kraljevič Aleksander. O tem se bosta podrobneje dogovorila s kraljem Petrom. Kolikor je tu znano, bosta prestolonaslednika Boris in Aleksander skupno potovala v Rusijo. Kraljevič Boris bo najprej potoval v Belgrad, kjer ostane tri dni kot gost srbskega dvora. Iz Belgrada se prina skupno odpeljeta v Petrograd, kjer ostaneta 14 dni.

Vseslovanska umetniška razstava leta 1911.

Petrograd, 17. marca. V društvo arhitektov in umetnikov je imel predavanje o slovanski umetnosti češki profesor Taborsky. V svojem predavanju je med drugim omenil, da so slovanska umetniška društva: jugoslovansko društvo »Lada«, češki dru-

štvi »Manes« in »Dilo« in poljsko društvo »Stuka« — sklenila med sabo tesno zvezo in so odločila prirediti leta 1911 vseslovansko umetniško razstavo. Kje se priredi ta razstava, o tem se še ni sklopalo.

Rusko-japonska zveza.

Paris, 17. marca. Iz Osake javljajo, da sta Rusija in Japonska sklenili med sabo zvezo, ki se nanaša na skupne interese v Mandžuriji in Mongoliji.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Ustna voda

„EUODIN“

Specijaliteta za kadike.

Cena 2 kroni.

4813 Glavna zaloga lekarna Ub. pl. Trnkoczy v Ljubljani.

Izvid gda. drja A. Kautsky-beja šefnega zdravnika Nj. V. kediva egiptovskega

Gdu. J. Serravallo

v Trstu.

Potrujem Vam z največjim veseljem, da sem poslednja leta Vaše »Serravallovo kina vino z železom« pri najrazličnejših malokrvnostih pogosto odredil, in kar takoj pripomnim, z najboljšim uspehom. Poglavitno je šlo poleg blodičnosti za slučajne sekundarne malokrvnosti po hudih infekcijskih boleznih in po otroški postelji. Tudi tukaj jako razširjeno ankylostoma-ane-mijo, smo po odstranjenju parasitov s Serravallovim vinom uspešno zdravili. V vseh slučajih je Vaš izborni preparat hitro dosegel zboljšanje krvi in splošnega počutenja. Bolniki ta izdelek sploh radi uživajo in so hvallili zlasti njegovo slast pospešujočo lastnost, kar se pri železnatem preparatu ne more nikoli zadosti ceniti. Vaše Serravallovo kina-vino z železom se je vsled svojih dobrih lastnosti in izbornega učinka v Egiptu hitro udomačilo in bom v pri-mernih slučajih se vedno rad oprijemal tega sredstva.

V Kahiru, 15. julija 1904.

Dr. A. Kautsky bej.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 12. marca: Karolina Fritz, vzgojiteljica, 88 let, Kongresni trg 15.
Dne 13. marca: Antonija Volta, zasebnica, 70 let, Breg 2.
Dne 14. marca: Ivan Kreuzer, zasebnik, 81 let, Marije Terezije cesta 8.
Dne 15. marca: Pavla Sotelšek, zasebnica, 51 let, Stari trg 28.

V deželni bolnici:

Dne 10. marca: Ivan Benvenuti, gostič 54 let.
Dne 11. marca: Marija Por, gostija, 69 let. — Marija Novak, gostija, 65 let. — Andrej Brej, delavec, 47 let.
Dne 12. marca: Andrej Juglič, posestnik, 69 let. — Marija Geiger, delavka, 37 l. — Ivan Kocjan, odvetniški solicitor, 33 l.
Dne 13. marca: Josip Stampfel, pastir, 67 let. — Marija Mejak, delavčeva žena, 67 let. — Anton Šusteršič, delavec, 61 let.
Dne 14. marca: Josip Lipar, tiskar, hlapec, 31 let.

Slovenci in Slovenke! Ne zhitite družbe sv. Cirila in Metoda!

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 17. marca 1910.

Termin.

Pšenica za april 1910. za 50 kg 13.63
Pšenica za maj 1910. za 50 kg 13.50
Pšenica za oktober 1910. za 50 kg 11.22
Rž za april 1910. za 50 kg 8.56
Koruza za maj 1910. za 50 kg 6.21
Oves za april 1910. za 50 kg 7.26

Efektiv.

5-10 vin. višje.

Meteorološko poročilo.

Vidna od morja 300-2. Srednji snežni sloj 700-0 mm.

čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v C	vetri	nebo
16. 2. pop.	736.0	13.6 sr. jzhod	oblačno	
9. zv.	736.1	8.0 sl. jzh.		
17. 7. zj.	736.2	6.3	dež	

Srednja večerajšnja temperatura 9.1, norm. 3.7. Padavina v 24 urah 4.5 mm.

Za blagopokojnega pesnika

Antona Medveda

bo v soboto, na Sv. Jožefa dan

ob 8. uri

sv. maša v trnovski župni cerkvi v Ljubljani. 987

Prodajalka

popolnoma izveščana za trgovino z mešanim blagom se takoj sprejme. 973

Ponudbi naj se pridene če mogoče slika. Franc Senica, Motnik (Gorenjsko).

Samo škodujete si

ako starih zastankov ne daste iztirjati. Poslužite se takoj opominjevalnega postopanja društva »Creditreform« v Gradcu, Haydn-gasse 10 in zahtevajte brezplačno dopolnitev prospekta št. 1308. 4276

Za postne dni velikega tedna

se dobijo razen različnih

morskih rib,

tudi sveži 974

renski lososi

v delikatesni trgovini

Ant. Stacul.

Zahvala.

Naš dragi nepozabni

ANTON MEDVED

je našel mir v gomili, kjer počiva poleg svojih ljubljenih starišev, nam pa krvavi srce ob nenadomestni izgubi. V veliko tolažbo nam je vsestransko sočutje, ki ga je vsepovsod vzbudila njegova prerana smrt. Našo zahvalo vsem sočutečim srce! Najiskrenejše zahvaljujemo v prvi vrsti onim, ki so blagopokojniku lajšali zadnje trenutke: veleč. g. primariju, svetniku drju. Slajmerju, veleč. g. drju. Raznožniku in č. g. župniku Jerebu ter oskrbniku Turjažke graščine za okrasitev mrtvaške sobe. Najsrčnejša zahvala blagim turjaškim župnikom, ondotnemu slavnemu šolskemu vodstvu, d. lje mestnemu župniku šentjakopskemu preč. g. Ivanu Barletu in č. gg. duh. tovarišem njegovim, predsedniku »Slovenske Matic« veleč. g. drju. Ilesiču, slavnima pevskima društvoma »Slavica« in »Ljublj. Zvonu«, Ljubljancem, ki so v tolikem številu spremili pokojnika skozi mesto, potem veleslavnemu c. kr. okr. glavarstvu v Kamniku, zastopniku dež. odbora preč. g. drju. E. Lampetu, veleč. g. mestnemu županu drju. Krautu, preč. g. gosp. dekanu I. Lavrenčiču in č. gg. duh. tovarišem njegovim, slavnima vodstvom obeh kamniških šol, preč. g. govorniku ob gomili g. Fr. Finžgarju, slavnim društvom »Čitalnica«, »Lira«, »Sokol«, Gasilnemu društvu, »Orel« in mestni kamniški godbi, p. n. kamniškim mešanom, darovalcem vencev in sopolki — prav posebno zahvalo izrekamo naposled vsem, ki so skrajno požrtvovalno delovali za to, da se je mogel pogreb dragega rajnika tako slajšno izvršiti, imenoma veleč. gospe dr. Krautovi, gospodoma bratoma Bergantom in drugim. Zahvalno se spominjamo državne železnice, ki je omogočila povratek Ljubljani čanom z večernim vlakom, in prvega slov. pogrebnega zavoda Rojina-Turkovega. Bog povrne tisočero vsem, ki so dali trpinu Antonu Medvedu zadnje dokazne ljubezni.

971

Zahvali ostali.

Abiturijent

išče primerne službe v Ljubljani.

Prijazne ponudbe pod »Abiturijent« na upravništvo »Slov. Naroda«.

Stanovanje

z 2 ali 3 sobami in pritlikinami se išče za takoj.

Ponudbe pod »tako« na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 988

Sprejme se takoj izučen pek.

Kje, pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 961

Gospodična

ki je zmožna in ima veselje voditi popolnoma samostojno neko že več let dobro vpeljana 984

trgovino

s konfekcijskim in drugim blagom v Ljubljani, ter je večja obeh deželnih jezikov in enostavnega knjigovodstva se išče za takoj ali pozneje. Pogoji zelo ugodni. Plača, polovica čistoga dobička.

Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Išče se za takoj

majhno stanovanje

v mestu ali bližini okolici.

Ponudbe s pogoji na upravništvo »Slov. Naroda« pod »uradnik«. 986

Deklice na stanovanje

ali pa

gospodje na hrano

se sprejmejo. — Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«. 928

Za večjo žganjarnico in tvornico likerjev se sprejme takoj . . . že uveden spreten . . .

potovalec

za Kranjsko, Koroško, Štajersko in Primorsko.

Vprašanja je poslati pod šifro »B. B. 4000«, pošto ležeče, Lesce, Gorenjsko. 873

Inteligentna prodajalka

večja obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi z večletno prakso v spe-cijalnih trgovini, 20-24 let stara, z dobrimi sprichevali 972

se sprejme

kot poslovodkinja v fino špicerijsko trgovino. Plača in pogoji po dogovoru. Vstop takoj ali 15. aprila. — Ponudbe na poštini predal št. 121, Ljubljana.

V najem se da s 1. aprilom

splošno znana

Klinarjeva gostilna na Savi pri Jesenicah.

Gostilna je dobro vpeljana in ima poleg tudi nekaj zemljišča in gospodarsko poslopje. — Ker je hiša v neposredni bližini tovarne, je promet zelo velik. Pogoji so ugodni. — Ponudniki naj se izvolijo obrniti na Güssovo pivovarno v Güssu ali na njeno založništvo na Jesenicah. 931

Kmetovalci, pozor!

Alojzij Korsika

semenska trgovina v Ljubljani, Šelenburgova ulica 5,

naznanjam, da mi je ravnokar došla 911

velika množina travnega semena v 16 vrstah:

travne mešanice sestavljam sam po navodilu lista »Kmetovalec«. Nadalje tudi krmilna pesa, rdeča in rumena, nemška detelja lucerna, domača in štajerska, vsa preizkušena in v plombriranih vrečah, zanesljivo brez predalce. Potem veliko množino čebulčica za posaditi in veliko drugega krmilnega in zelenjadnega semena.

Radi velike množine znatno znižane cene!

Izveček iz glavnega cenika se na frankirano zahtevanje dobi poštine prosto

Št. 128/pr.

Razpis službe.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane razpisuje vsled sklepe občinskega sveta z dne 8. t. m. službo

magistratnega konceptnega praktikanta

z letnim adjutom K 1200 ter pravico do napredovanja po obstoječih določilih

Službo bode nastopiti dne 1. julija 1910.

Posebne zahteve za podelitev te službe so:

- 1.) dovršene pravno- in državnoznanstvene študije in z dobrim uspehom prebiti trije teoretični državni izpiti;
- 2.) z dobrim uspehom opravljeni praktični izpit za politično poslovanje.

Izjemoma se smejo pa tudi prosilci z dovršenimi juridičnimi študijami in dvema državnima izpitoma vzprejeti pod tem pogojem za konceptne praktikante, če se v teku enega leta izkažejo, da so z dobrim uspehom prebili tretji državni izpit.

Taki prosilci se zaprisežejo še le potem, ko zadostijo temu pogoju; ob svojem vstopu pa obljubijo le molčljivost (§ 30.)

V teku dveh let po dnevu zaprisege mora za konceptno službovanje vsprejeti uradnik z vspehom napraviti praktični politični izpit, sicer se ga, če mu občinski svet ne dovoli daljšega roka, lahko odpusti iz mestne službe.

Pred vspešnim praktičnim političnim izpitom napredovanje v konceptn. službi nikakor ni dopustno.

Izjeme od zgoraj omenjenih določb so dopuščene glede takih služb, katere zahtevajo druge posebne strokovnjaške izvedenosti in za katere se tudi v državni službi ne zahteva sposobnost za politično poslovanje (§ 29. odst. 2. obč. r.)

Z vsemi potrebnimi dokazili opremljene prošnje vlagati je najkasneje

do 30. aprila 1910

pri predsedstvu mestnega magistrata.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 12. marca 1910.

Župan: Ivan Mrhar.